

Előfizetési árak:
 Ézsák évre . . . 60 Lel
 Félévre . . . 30 .
 Negyedévre . . . 15 .
 Egyes szám ára 1.50 L.
 Megjelenik minden szombaton.
 Kéziratokat nem adunk vissza.
 Telefonszám: 35.

DEVA ÉS VIDÉKE

Felelős szerkesztő:
SZÉKELY LAJOS.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
 Regina Maria-u. 12., hová a
 lap szellemi részét illető min-
 den közlemény Intézendő.
 Kladóhivatal:
 Deva, Regina Maria-u. 12.,
 hová az előfizetések és hír-
 detések küldendők.

Szerkesztő:
KOVÁCS KÁROLY.

Bratianu pálfordulása.

Az ujságok olyan híreket hoznak, hogy Bratianu a párisi kisebbségi egyezményt fel akarja venni az alkotmánytervezetbe. Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy a kormányelnök szakít eddigi zárkózott, kisebbségeket el nem ismerő és semmibevevő politikájával s a kisebbségeknek az alkotmányban is biztosítani kívánja azokat az életlehetőségeket, amelyeket a kisebbségi egyezmény nyújt nekik.

Aki ismeri Bratianu kormányzati ideológiáját (és ki ne ismerné Romániában?), nagyon jól tudja, mit jelent a kisebbségi egyezmény az ő számára. Köztudomású ugyanis, hogy a békeszerződést csak a kisebbségi egyezményért nem írta alá. Vajdát kellett kiküldeni, hogy a megnagyobbodott Románia nevében elismerje azokat a klauzúákat, amelyek a kisebbségek megvédése céljából voltak fölveve a békeszerződésbe.

Vajdát választották, aki tudta, hogy vannak kisebbségek, hiszen közöttük élt, mint kisebbséghez (akkor még nemzetiséghez) tartozó állampolgár. Bratianu nem akarta elismerni a nagyhatalmak azon jogát, hogy Románia belügyeibe ilyenformán, a kisebbségek által, beleavatkozzanak, holott a területi megnagyobbodás ennek a függvénye volt.

Azóta Bratianu ismét miniszterelnök lett és régi vágyát, alkotmányt adni az új Romániának, valóra akarja váltani. Elkészíti az alkotmánytervezetet, amelyben még a „román állampolgár” kitélt sem hajlandó akceptálni, hanem a régi recept szerint Nagyrománia összes polgárait „románok” néven szerepelteti. Már maga

ez az egy tény rávilágít erősen konzervatív álláspontjára és arra az elhatározott szándékára, hogy a békeszerződés egyezményeit, bár Románia által betartandók lennének, nem fogja akceptálni s az alkotmányba se fogja bevenni őket.

S ime, ennyi ellenzés, illetve makacskodás dacára Bratianu most mégis meghajlik a békeszerződés előtt. Elavult eszméken felépülő alkotmánytervezetében hozzátoldhatónak gondolja a párisi kisebbségi egyezményt. Azt hi z, hogy ha a modern alkotmány egyik fejezetét csak úgy hozzátoldja, más színben fog az majd a külföld előtt is felünni. Mert nyilvánvaló, hogy ez a célja a miniszterelnöknek. A kisebbségi kérdés manapság már olyan európai kérdéssé nőtte ki magát, amelynek megoldását ma már egy állam se késlelheteti, hacsak nem akar a reakciós államnak lenézet helyére kerülni.

Bratianu nagyon jó politikus. Belátta ennek a fontosságát. S ha igazak a hírek, tényleg belekerülünk az alkotmányba mi, magyarok is. Mert így díktálja a politika, a kormány politikája.

A kisebbségi egyezményt fölvehetik az alkotmányba, azért a kormányzati szellem megváltoztatásában még se nagyon hiszünk. A kormányzati szellemet nem képes megváltoztatni egy már eddig is meglévő klauzula elismerése, hacsak nem lélekből fakad ez a tett. Bratianu pedig csak politikából teszi, ha teszi s így szelleme nem változhatik. Indokolásul szolgálnak erre az emberi psziche törvényei is, amelyek nem ismernek ugrást és oly hamari pálfordulásokat. De ha ezt Bratianu részéről föl is

tennénk, nem tehetjük föl az ország többi vezetőiről, illetve végrehajtó közegeiről, akik, mint ismeretes, Bratianu szellemét hatványozott mértékben képviselték.

Ismétejtük, már nem tudunk hinni az irántunk való őszinte megváltozásban. De egyet mégis felemlítendőnek tartunk ezzel kapcsolatban. S ez pedig a következő:

Bratianu elismerte a kisebbségi egyezményt, tehát a békeszerződést. Az a kívánságunk, de lehetne a követelésünk is, hogy minisztertársai is így tegyenek. Nekünk az nem fontos, ennyi rossz után egyáltalán nem fontos, hogy esetleg csak politikából tennék ezt. Vaitoiánu belügyminiszter ugyanis múlt év májusában megtagadta a békeszerződéseknek az esküt nem tett tisztviselőkre vonatkozó tételét. Uat adott a nyomorgóknak, még több könnyet a könnyezőknek és további éhezésre kényszerítette az éhezőket.

Ha a miniszterelnök tud engedni az elveiből, annál inkább kell hogy engedjen minisztertársa. Hiszen egymással szolidárisnak kell lenniök, mert máskülönben nem alkothatnak egy kabinetet. Ha változik a miniszterelnök nézete valamely kérdésben s a király bizalma így is megtartja pozíciójában, többi minisztertársa is vagy szolidáris vele — vagy lemondanak. Harmadik lehetőség, nézetünk szerint, nem létezhetik.

Ezért követeljük, hogy a belügyminiszter tűzze napirendre az esküt nem tett volt magyar tisztviselők elhelyezési és nyugdíjazási ügyét, még pedig a békeszerződés szellemében. Már régen meg kellett volna ezt tenniök,

Istenem hol vagy!?

Sipos Domokos novellái.

„Kaláka” kiadása. Kolozsvár, 1922.

Ennek a könyvnek minden erdélyi magyar ember asztalára s könyvtárába kell kerülnie. Több: a szívébe kell szépülnie.

Ha bármilyen művészi alkotás allűrökke piacradobott produktumot magambanézek, hogy tényleg művészi megnyilatkozás-e az, avagy: ha nem is kerekéncész művészi megmutatás még, de, hogy művészi lélekből lobogott-e fel a láng: elsődleges kritériumképen az örömséit lelkesedővé, avagy bosszant bomlóvá, ha van, avagy, ha nincsen abban az alkotásban levegő? Azaz: ha érzékeltetni tudja az alkotó a kort, az időt, a pillanatot, melyben megmutatását megjeleníti. Ha igen; művészimnyilatkozás a mű (hamég nemis tökéletes, különben mesterember érdekes vagy érdektelen csinálmanya. (Magyarul: csizmadia. Politikus csizmadia.) Igaz, hogy az ilyeneket öleli magához földiélet, viszont a Parnasszushoz semmi közük. S ez még nem lenne baj, mert végreis nem a csizmadiaik gyülekezőhelye a Pantheon, de etikai hatásukban: semmik. Ezeknél az örök-Jó, az örök-Szép, s az örök-Dal: az abszolutfelétörékvés: 0. Pozitívumokban semmi-plusz, ellenben pozitív-minusz a „munkájuk”. Rombolók. Személdomb, ha csillognak is. Gátjai, akadályai, kerékkötői a Messiások merészmutatásai és messziakarásainak. A kor levegőjét a szereplő személyek, a háttérül használt helyek és a történések tombolásán, avagy tespedésén

kereszül vetitheti elénk a művész. (Hangulatfestés, miliórajz, meseszövé)

Nos: ez elsődleges kritériumban művészi-megnyilatkozások Sipos Domokos írásai, ha nem is kerekéncész s kiforrotatlan klasszikus még ez alkotásaiban. (De hiszen olyfiatalmég ehéz.) Amde afelé baladó keménykötésű ígére. (S ez még csak az elsőkönyve.)

Témái — egynek kivételével — a mábólvalók. S amit a mából magábanézett: csupa levegővel adja vissza. Akár a faluban, akár a kisvárosban, akár behemót Babylonunkban, vagy a fronton jár témáiban: alakjai bus-vér, cselekedeteik magatólértetődön jók vagy rosszak, avagy éppen cselekvéstelenek. (Korunknak klasszikus meglátása.) A történések pedig logikus következtései a témáiban tomboló, avagy egykedvűsködő lélekalkatoknak. Nekem nagyonkedves falusi zsánerkép a Pymallatkor című elbeszélése. A néhány szereplő pármondatán, s jellemző meglátások miliórajzán kereszül előttünk bájos a falu. Persze ismerni kell a falut, hogy értékét: szépségét és báját értékelhesstük.

S ahogy nagyvárosban jár témáiban Sipos Domokos: ottis úgy otthonvan, akár a faluban. Etekintetben elsőrangú zsáner: Iván régi napjai című novellája. A miniszteri hivatalnokká kunkorodott dzsenitihajtás néhánynapja: pompás színodafestés a palettáról. Hamisítatlan pesti — könnyű és semmi a Pillanatfelvételekben. Pesti milióban ugyan, de mély, művészi és megdöbentő A vizkórságos halála.

Mélyemberi érzéshullámokban csapkodó s tragikummal terhelt az Édes jó Istenem, hol vagy? és a Templomrabló. Ezekben s különö-

sen az előbbiben: a kisváros levegője csap belénk — mint művészi megmutatás — kellemes kiötvözésben.

Az őszirózsás forradalom falusi levegője: A kastélytő fellángol; a képviselőválasztásos, érettségi-es, egészséges, szentimentálisos diákhangulatok a Boldog idők; E dély aranykorának patinás levegője pedig A székely tölgy és a spanyol gránatlamavirág meséje című elbeszélésekből villan belénk.

A kaszárnya és a frontilevegő az Éjféli párbaj és a Hazafelé című novellákban élénkíti vissza ottszerzett élményeinket olyan nehányvonásában is megmutatómódon, mintha az író magais robotolt volna laktanyákban s harc-tereken. (Avany tényleg ügyvölt?) De ami nem-szükségszerűen fontos. (Lám: Szabó Dezső semjárt a fronton, soha, mégsem rajzolta meg a frontéletet nalanál különbül — és klasszikusan, hiven — eleddig senki (Az elsodort falu.) Bezzeg Molnár Ferenc, Biro Lajos, Kéri Pál, nemhozak magukkal a frontokról semmit, pedig nagyfene haditudósiókká mentelték fel magukat. Igaz, hogy ahol ökvoltak; ottmég kevésbé lehetett háborutlátni, mint itthon. Mert ök az ob rkómandók körül szaglázta. Ottpedig csak enni-inni, gaz-utérozni és butulni lehetett a környezetnek miatta. Hanem ember kell a gátra. Művész. Érzővonagló, látatlanul is látó és fölfelefantázáló egészséges agyberendezett-ség. És ehívatottság. Nem pediglen hájashas. És kikürtölt ku urproccsag.

Másik elismerést provokáló művészképesség Sipos Domokosnál a nyelv. Tulajdonképpen legelőbb is erről kellvala szólanunk, hiszen az

hiszen a békeszerződés épp olyan régi, mint Nagyrománia maga. De ha már ilyen furcsa világot élünk, hogy egyidőre meg lehet tagadni a jogfolytonosságot, legalább most, elkésve igyekezzenek azt helyrehozni.

Ha a kisebbségi egyezményt fölveszik az alkotmánytervezetbe s a tisztviselők ügyét még sem intézték el, nem csináltak semmit. Azaz mégis. Egy kényszerű elismerő mozdulatot a külföld számára. Az elismerő mozdulattól azonban a külföld eredményeket vár. S már elég éber a külföldvélemény ahhoz, hogy megglássa a történetek valóságát. S ha tapasztalja, hogy az elismerő mozdulat csak politikából történt, rögtön levonja a konzekvenciákat.

A konzekvencia pedig az lesz, hogy Bratianu még se jó politikus.

Miért nincs szellemi élet?

Kovács Károly továbbszöve gondolataimat, arra az eredményre jut, hogy bár e kor tényleg hitvány, mégis a szellem életét tartjuk ében, az erre irányuló törekvést ne hagyjuk elaludni, dolgozzunk amennyit tudunk, e kötelesség alól kibujni senkinek sincs joga.

Ez a tulsó part fele való vágyódás bennem is él. Optimista világnézet kell ahhoz, hogy hittel és lelkesedéssel *mai napság* is lehet organizált szellemi életet teremteni. A kor szomorú tanulságai után erre a világnézetre felemelkedni nem tudok.

A fizikai és materiális élet-szükségleteknek és működésnek bizonyos *energia feleslege* kell, hogy nagyobb emberi közösségekben a *szellemi szükségérzet* tudata kifejlődjék. Nos, ez az energia felesleg — és ennél fogva a szellemi szükségérzet nincs sehol: Az emberek tömege a fizikai külső élet nehézségeivel való viaskodásban, gyönyöreinek mértéktelen habzsolásában pocsékolja el minden energiáját — nem marad *fölösleges*, amit *befele való lelki életre* fordítson. A szellemiek gondot nem adnak neki, szükségérzete nincs — sőt jól érzi magát ezek *hiányában* is, hiszen a szellemi javaknak, az élet valódi tartalmának értékét nem ismeri. Az emberi élet — agyvelő, sőt szív nélkül —

írónak a nyelve az, ami fesdönél a szín, zene-költőnél a hang, s amivel levegőt lehel, hangulatot fest, történést tombol.

Sipos Domokos nyelve magyar, zamatos s így jóízű. Mindazonáltal — noha meg-megcsilán a modern magyar nyelvkezelés készsége — némelyhelyen s eléggyakran: elkoptatott szövegekben szól. (Olvasásközben kiis javítottam e mondatait s hiszem, hogy épenmert nyelvének eredetiségében erős: akceptálni fogja idevágó megmutatásaimat, mik az őrészeről kissé felületese elrajzolások — stilisztikai bottások — leheinek csupán.) Netévésszük össze: egészen más: régieskedő, patinás szavakban szólani valamely régebibor hangulatához való és megintmás: kopottszóképekkel rontani az egyéni zamatot. Nyelvipompát illetőleg a Hazafelé című novellája vezet. S nekem nagyon tetszik — általában is — A székely tölgy... hangulatot halmozó nyelve.

Sipos Domokos: az ember, a művész s az alkotó a közeljövőben feldobbanó győzelemnek keménykezű, szépszívű és lobogólelkű konokkatonája. Noha minden képessége megvolna arra, hogy szemétkben szemétketlenkedő kéjelgők lihegőkéjence legyen, avagy prudériában falladozó késeikörök bájos „kiskakasává” kunkorodjék: ő mégsem metamorfórizál egyik egészségtelen végtelbesem, hanem adja magvasmagából azt, amire elhivatott. Elibenkdöbbenti a mindig szenvedőembert, változatokban, variációkban végeszakadallan, hogy alkotásainak általa megszülessék szent-Szándoka: a szociális-Ember. Így nemlesz „divatos” író, igaz, de Szokratesztől Krisztuson keresztül kiváló divatos

problémája megoldottnak látszik — ha a mai kor boldog emberét boncolgatjuk.

Roppant kicsiny a másik tábor, amelyik súlyosan érzi e ferde helyzet egyoldalúságát, s amiatt *panaszokodik* és *küzd*, hogy a fizikai életszükségletek minden energiáját kimerítik, s nem élhet szellemi életet. Ebben él még a szükségérzet, de nem képes kielégülését megtalálni a fizikai akadályok miatt. Az emberiségnek ez a *jobbik fele*, amelyet azonban a másik, a hatalmas *rosszabbik* elnyom. Mind kisebb lesz azok száma, akik szellemi értékeket teremteni, szellemi javakat gyűjteni, magukat nagy szellemi erőfeszítéseknek alávetni — távoli jövő bizonytalan eredményei és elismerése reményéért *feláldozni* hajlandók lesznek, ha csak az az egyetlen bizonyos tanulság marad számukra, hogy az emberiség nagyobbik fele mindenkor kész kimélet nélkül *lerombolni* azt, amit a jók szívükkel, lelkükkel, vérükkel *építettek*. A rombolás szelleme, már csirájában fojtja meg az alkotást, mint a halál az életet. Mi célja tehát egy nagyra-örö szellemi életnek? Az örök emberi sors: Küzdeni és bizni, tartalmában megcsonkítva mered felénk: Küzdeni: — *bizalom nélkül*, ráeszmélve Dante poklára: *Lasciate ogni speranza. Hagyjatok fel minden reménységgel!* Roppant szomorú emberi sors, amely az apák bűneiért e nemzedéket sújtja. *BrUNETIERE* pár évtizeddel a tudomány *csődjét* jósolta, ma már a kultura és *szellemi élet csődjében* gázolunk.

A halálosan beteg emberi lélek csak vergődni tud már s nem képes magasan ivelő szárnyalásra.

Vagy meg kell *gyógyulnia*, vagy meg kell *halnia*. Mai állapotában *beteges, ványadt* csemete az, amit életre kelt — nem fűrésztli az *élet örömeinek* derűs napsugara.

És felteszem ismét a kérdést. Mit csinálhatunk mi itten a mi kicsinyes helyi viszonyaink között — mi a beteg emberiség ide szorult tehetetlen atomjai?

Ha egyáltalán tanácsos e kérdéshez hozzányulni, legközelebb próbálók rá feleletet adni.

Dr. Horváth Dezső.

a Nagyokközül? Hogy a szocializmus is „divat”? Ha ugyteccik: igen. De Krisztusóta. S ami olyan régi s elnemkopott „divat”: az nemdivat. Nemis volt, nemis lesz. Hanem: szent-Szükségesség. Több: természeti törvényszerűség. — Hogy eddig nem vala így? Azért természetgyalázó a történelem.

Mindezek ellenére műveiben még nemmonumentális Sipos Domokos. Adottságában lehet, hogy nagyon monumentális, de alkotásaiban még nincs. A Templomabló utolsó akkordja azonban az. S ez, és mélyenlátása, magasbalendülése és messziszándoka garancia arra, hogy nagyobbélegzésű s többbetűfogó alkotásaiban monumentális lesz majdan.

Előrehát Domokos! Utad, melyen már megindultál: gyönyörű Érték-ut. Szándokod: fajtád szeretetén át az egyetemes emberszeretetből világokon szertesézpülő szociális szent-Szeretet. Teited: tragédiák tombolásának élénkdőbbentésén keresztül az örök-Jó, az örök Szép és az örök-Dal magyar muzsikája legyen. Hogy Általad is följobbjussunk a örök-Vágyak: a Tökéletesezés transcendes-Teljessége felé!

Melletted és Veled és Általad dohogunk, dobogunk és dűbörgünk mi is. S hahogy mi elhullanánk az egyetlen Érték harcban; Maradj meg Te. Hapedig Te dőlél ki: Megmaradunk Mi.

Sipos Domokos könyvének minden erdélyi magyarember asztalára s könyvtárába kell kerülnie. Több: a szívébe kell szépülnie.

felel Fazekas Bertalan.

MULATSÁGOK.

Az iparos álarcosestély.

A dévai iparos álarcosestély a legideálisabb erkölcsi siker jegyével gazdagította az ipartestület által rendezett mulatságokhoz fűzött reményeket.

A város intelligenciája szép számban volt jelen, hogy a mulatság sikerét annál intenzívebbé tegye.

A gyönyörűen földiszített bálteremben uralkodó jókedvet csak a korlátozó hatósági intézkedések hatása alatt vitte haza a közönség nagy része másnap reggel 8 órakor. Gratulálunk a már sokszor kipróbált rendezés mindig újat nyújtó működéséhez.

A D. M. T. K. álarcosestélye.

Folyó hó 13-án, hushagyókedden tartotta a Dévai Munkások Testező Köre álarcosestélyét a városi színházban. Az estély úgy anyagiilag, mint erkölcsileg a legjobban sikerült, a jó és vidám hangulat a reggeli órákig tartott.

Mintegy 82 jelmezes vonult fel fél 10 órakor. A legszebb jelmezt jelmezszepeversenyyel döntötték el, ami sok vidámságra és bohóságra szolgáltatott alkalmat.

Az első díj (egy díszóra) nyertese Kató Mariska, a második díj (vaza) nyertese Kupon El' a volt. Említésre méltó női jelmezek voltak: Rokokó, Dominó, Ördög, Gábor diák, Török, Tiroli, Hamlet, Spanyolnő, Piroška. Férfi jelmezek: Apacs, Ördög, Török basa.

Fél 1 órakor szabad színpad volt. Egy varieté-társaság két nőtagja román táncot táncolt, amely a közönség vastapsait váltotta ki. Ugyszintén nagy sikert ért el Rosenfeld Lajos, aki helyiérdékű strófáival szórakoztatta a közönséget. Harmadik és utolsó szám megint tánc volt. A táncolók most is sok tapsot kaptak.

A dévai mulatnivágyó iljuság lelkében még sokáig élni fog e mulatság emléke.

Jelmezestély Petrozsényban.

(Petrozsényi tudósítónktól.)

A C. A. M. P. sport club jól sikerült jelmezestélyt rendezett Petrozsényban folyó hó 10-én, szombat este az Apolló összes helyiségeiben. A bál este 9 órakor vette kezdetét a jelmezek felvonulásával, mely annyival is inkább megnyerő volt, mert a felvonuláshoz a zenét a bányazenekar szolgáltatta, mely ezúton is a közönség legnagyobb elismerését érdemelte ki. A kosztümök kiállítása bizony a nagy drámaságokra való tekintettel kissé hiányos volt, és azok a jelmezesek, kik mégis igyekeztek, hogy jelmezük kiállítása impozáns legyen, a legnagyobb meglepetéssel tapasztalták, hogy a legszébb jelmez fölött nem egy bizottság döntött, hanem a jelmezszepeverseny szavazócédlék alapján történt s így természetesen az eredmény nem lehetett a legigazságosabb. Az első díjat Sz. M. kapta meg (egy rózsákkal, bonbonokkal és parfümmel földiszített virágkosarat), akinek jelmeze, az általános meggyőződés szerint, nem érdemelte meg ezt a kitüntetést. A bányász- és cigányzenekar hangjai mellett a jókedv reggel 6 óráig tartott.

A Vulkaní Sport Club álarcosestélye.

(Vulkaní tudósítónktól.)

A Vulkaní Sport Club f. hó 10-én, szombaton tartotta álarcosestélyét Vulkanban, a Roman Kaszinó helyiségeiben. Az álarcosestély úgy anyagiilag, mint erkölcsileg a legjobban sikerült, ámbar ugyanaznap Lupényban és Petrozsényban is álarcosbál volt.

Mintegy 80 jelmezes vonult fel a kellemes muzsikaszóra. A párok táncba kezdtek és azonnal végigömlött a közönségen az a jó hangulat, amely a legjobb táncal a reggeli órákig tartott. A zsűri által legszebb jelmeznek Lugosi Sárika „Meizi porcellán”-ja nyilvánított. Ugyszintén a jelmezverseny első győztese is ő lett. A jelmezverseny második győztese Mézes N.-né „török háremhölgy” e, harmadik győztese Kovács Margit „spanyolliu”-ja volt.

Megemlítésre méltó jelmez Fuchs Pista „kakas”-a, a legcunyább jelmez pedig Szemerey L.-né „indianusnő”-je volt.

Állami munkásközvetítő felállítása Déván.

Popescu munkügyi felügyelő tárgyalásai.

Márze cu munkügyi miniszter által Popescu aradi munkügyi felügyelő Dévára lett kiküldve, hogy az állami munkásközvetítő hivatal felállítása érdekében a munkásság vezetőivel tárgyaljon. A felügyelő elnöklele alatt a munkásság folyó hó 14-én gyűlést is tartott, amelyen a munkásság részéről Györkös Károly, Lázár Gy., Brassai Gyula, Kiss Béla, Popescu Miklós, Eder Ferenc és még többen vettek részt. Popescu felügyelő előadta megbízatását és kérte a munkásság vezetőit, hogy jóhiszemű munkásságát támogassák. Az alakítandó munkásközvetítőt egy, a miniszter által kinevezett tisztviselő fogja vezetni. A vezetés ellenőrzésére bizottságot alakítottak. A bizottságnak három munkás, három munkaadó, egy-egy póttagja van pártatlan elnökkel az élén. A munkásság részéről Lázár György, Györfi és Ignaton Mihály lettek megválasztva. Póttagul Kiss Béla. Az ellenőrző bizottság havonta egyszer köteles ülést tartani, amelyre — a munkaidő elvesztéséért — 45 lejt utalnak ki részére. A munkásközvetítő büdzséje fedezése érdekében a tárgyalások különben most folynak a prefekturán. Eddigi javaslatok szerint a város 40, a megye 40 s az állam 20%-al járulna hozzá a munkásközvetítő költségeihez.

Másnap, f. hó 15-én folytatta tanácskozásait az ipartestületnél, ahol a munkaadókkal tárgyalt. Az ellenőrző bizottságba a munkaadók részéről Anca Sándor, Hencsilla Miklós és Lupás Aurél lettek megválasztva. Póttag Kinda Miklós lett. Pártatlan elnöknek, hosszas vitatkozás után, Mihai János képezdei tanárt sikerült megnyerni, aki már több ízben tanujelét adta, hogy érdeklődik a közügyek iránt.

A munkásközvetítő büdzséjét f. hó 16-án délután állapították meg. A helyiség tekintetében még nem jutottak megállapodásra.

Az állami munkásközvetítő így ismét működni fog. Kiváncsiak vagyunk, a Bratianu kormányzása alatti felállított intézmény hogyan fog működni? Az eddigi tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy az állami munkásközvetítők csak nagyon lassan és nagyon kevés eredménnyel működnek.

— **A reformátusok műsoros estélye.** A dévai ref. egyház műsoros estélye 2 het mulva, március 3-án lesz. A rendezőség mindent elkövetett, hogy ezen estélyt minél kedvesebbé, kellemesebbé és felejthetlenné tegye. Ezen alkalommal vidéki szereplők is részt vesznek. Ertesülésünk szerint az estély jövedelmét a magyar iskola (református) fenntartására fogják fordítani. Így a magyar közönségnek csak egy kötelessége lehet: *A lehető legjobban pártolni ezen estélyt, vagyis minél szamosabban jelenünk meg ezen az estélyen.* Az estély iránt városunkban óriási az érdeklődés. A közönség valóságosan ostromolja a rendezőséget, hogy a helyeket lefoglalhassa. A rendezőség ezért elhatározta, hogy hétfőtől kezdve előjegyzéseket elfogad d. u. 4—5 óráig a ref. elemi iskola helyiségében.

— **Francia nyelvkurzus** Mme Patenotte f. évi március 1-től kezdődőleg népszerű francia nyelvkurzust nyit meg. A tanfolyam hetenként kétszer, este 8—9 óra között lesz megtartva. A tanárnő jelentkezéseket levélben is elfogad. Címe: Str. Aurel Vlaicu (Magyar-utca) 16 szám. Tandíj havonként 30 lejt.

HIREK.

— **A dévai ipartestület közgyűlése.** A dévai ipartestület február hó 25-én d. u. 3 órakor, illetve ha a tagok határozatképes számban meg nem jelenének, március hó 4-én d. u. 3 órakor tartja XXXVIII-ik rendes közgyűlését. Az ipartestület tagjai ezuton is felkértek, hogy a tervezett csoportkép felvétele végett Vadnay Béla fényképezési műtermében megjelenni sziveskedjenek. Egyben értesítettnek arról is, hogy ezután a testület minden vasárnap d. e. 11-től d. u. 1-ig pénztárót tart, amikor is a tagdíjak befizethetők, miután a tagdíjak beszedése más formában igen költséges lenne.

— **Az „Amor“-mozgó jövő heti műsora:** Vasárnap d. u. 5 és este 9 órakor: *A halál létrája.* Főszerepben Albertini. — Kedden este fél 9 órakor: *Tiltott gyümölcs.* — Csütörtökön este fél 9 órakor: *Szerelemből vélektem.* Főszerepben Erich Kaiser. — Szombaton este fél 9 órakor: *Emberek, akik az utról letérnek.* Főszerepben Friedrich Zelnik.

— **Hangverseny.** A Dévai Zeneegyesület nem mint mult heti számunkban írta 19-én, hanem f. hó 21-én fogja megtartani nívós hangversenyét a vármegyeház nagytermében. A műsor kiemelkedő pontjai dr. Mártonné Lányi Hedda zenekaros és zongorakísérettű énekszámai lesznek. Részletes műsor a falragaszokon.

— **A százéves magyar Himnusz.** A magyar nemzet százéves ünnepségei a himnuszhoz érkeztek. Ahoz a himnuszhoz, melyet a dermedt magyar szellem egyik leglázásabb és legnagyobb szerű ébresztője, Kölcsei Ferenc írt Csekén, Szatmármegyében 1823. január 20-án. Ez a dal, melyből egy nemzet imádsága lett, az, ami a hindunak a Rigveda, a hébernek a zsoltár, a keresztényvilágnak a Te Deum laudamus a franciának a Marseilles, a németnek a Wacht am Rhein. Kölcsei himnuszát, a leghatalmasabb és legmélyebb fájdalmu magyar költeményt Erkel Ferenc zenésítette meg 1854-ben s először a budapesti Nemzeti Színházban játszották.

— **Műsoros délután Vulkánban.** A vulkáni iparosság a román iskola alap javára ma, f. hó 17-én műsoros délutánt rendez a Kaszinó helyiségeiben.

— **A háboruban eltűntek holtányilvántatása.** A háboru már régen befejeződött, s igen sokan vannak még ma is, akiknek holtlétéről hozzátartozói mitsem tudnak. A háboruban eltűnt katonák hozzátartozói mindaddig, amíg a holtányilvántatási eljárás befejezést nem nyer, se vagyoni jogi, se családi jogi ügyekben egyetlen lépést se tehetnek, ami a hátramaradott jogi helyzetére káros befolyást gyakorol. Románia területén a holtányilvántatási eljárás a háboru befejezése után csak három év elteltével indítható meg. Jogálláspont szerint a háboru tényleg a békeszerződés aláírásakor fejeződött be, akik a háboruban eltűnt hozzátartozói s így a holtányilvántatási eljárás minden egyes esetben csak 1925-ben volna megindítható. Ez azonban oly távoli időpont, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy maga az eljárás is két-három évet vesz igénybe, hogy ilyen fontos természetű jogi kérdéseket ennyi ideig függőben tartani nem lehet. Barabás Béla aradi ügyvéd most azt javasolja, hogy Magyarország, Ausztria, Jugoszlávia és Csehszlovákia példájára tegye Románia is lehetővé, hogy az eltűnt katonák hozzátartozói a holtányilvántatási eljárást már most folyamatosan tehesék és pedig ugyanolyan könnyítésekkel, mint a többi utódállamban, hogy az eltűnt katonák hozzátartozóinak családi és vagyoni jogi viszonyait most már végre rövid időn belül rendezni lehessen.

— **Legújabb angol-francia-német divatlapok, román-magyar szépirodalmi ujdonságok érkeztek és kaphatók V. Laufer könyvkereskedésben, Déván.**

— **Házasság.** Todeasa Ioan C. F. R. állomás felvigyázó és Nagy Mariska f. hó 13-án Déván házasságot kötöttek.

— **A dévai iparosotthon közgyűlése.** A dévai iparosotthon folyó évi február 25-én, vasárnap d. e. 11 órakor, ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, március 4-én d. e. 11 órakor az ipartestület tanácstermében tartja rendes évi közgyűlését, melyre a tagok ezuton is meghívottak.

— **Sporthír.** A Vulkáni S. C. jövő hó 4-én tartja első bajnoki mérkőzését Aradon a Mikulakai Sport Klubbal.

— **A bukaresti segélyiroda mult évi működése.** A bukaresti Erdélyi Segélyiroda most küldte meg az elmúlt esztendő tevékenységi kimutatását. Ezen kimutatás szerint, leszámítva a tömeges munkáshelyezési ügyeket és a személyesen adott információkat különböző ügyekből kifolyólag, 1857 ügyben járt el sikeresen. A segélyiroda Tőkés Ernő ref. esperes vezetése alatt Bukaresztben, Strada Caragiale 15. szám alatt működik. A hozzáfutóknak a legméltányosabb árak mellett áll rendelkezésére. Lelkiismeretes pontossággal intézi el az odajutott kéréseket, bármilyen ügyben közvetít és a személyesen hozzáfutóknak a legszivesebben nyújt utbaigazítást és felvilágosítást. Felkérjük magyar testvéreinket, hogy adandó alkalommal ügyes-bajos dolgaikban bizalommal forduljanak ezen segélyirodához.

— **Megdrágult a külföldi táviratok szódija.** Február elsejétől kezdve a Magyarországra, Csehszlovákiára, Jugoszlávia-ra és Lengyelországra szóló táviratok szódija 6 lei 50 bani; az Ausztriára, Németországra és Olaszországra szóló táviratok szódija 8 lei 75 bani és a Franciaországra küldött táviratok szódija 11 lei 20 bani.

Laptulajdonos és kiadó: LAUFER VILMOS.

Hibás tükröit újra átdolgozza
HUNWALD

a legmodernebb gépekkel felszerelt tükörgyár,
üvegcsiszoló és üvegezési vállalata

Interurban telefon 1-47. CLUJ-ROLOZSVÁR. Lloyd 1198 226 8-

KÉT ÜGYES FIU
— legalább két középsztyált végzett —
TANULÓNAK
fizetéssel felvétetik.
LAUFER V.
könyv- és papirkereskedése, Déva.

B. GAL DEVA üveg- és porcellánüzlete

prompt szállít minden mennyiségben: csiszolt és préselt üvegárukat, TÁBLAÜVEGET, porcellánt, lámpát, keretlécet. Nagy választék disztárgyakban, alpacca evőeszközökben, zománcdényben. Elvállal képkeretezést és ablaküvegezést.

A Tordai Üvegyár Részvénytársaság képviselője és raktára.

Aluminium-töredéket

²⁶/_{2 5} minden mennyiségben veszek
Fleiszig és Hirschfeld, Arad

APRITOTT TŰZIFA

házhoz szállítva minden mennyiségben

314 -9

RAPHATÓ
GÁL B., DÉVA.

Egy teljesen berendezett

38 1-3

mozi-felszerelés

mótor és dinomóval

Cim a kiadóban.

eladó.

**Róka, vadmacska és ruhák festését,
gallér és kézelők tisztítását**

az „UNIO” kolozsvári gőzmosó
részére újlag elfogadja

GERBER CIPŐÜZLET.

Regatul României.

Ministerul Finanțelor. Administrația Financiară Deva.

Publicațiune.

În sensul ordinului Ministerului Finanțelor Direcția Comptabilității Generale a Statului, Comisia de Lichidare No. 231469 din 12 Ianuarie 1923 se aduce la cunoștință, că în ziua de **16 Aprilie 1923** ora 9 a. m. se va ține în localul Primăriei Comunale din Zam, județul Hunedoara o licitație publică cu oferte închise și sigilate pentru vânzarea a diferite materiale: obiecte de mobilier, mașini, accesorii, ferărie uzată confecționată și brută ce se găsește la mina de aramă din Zam. Aceste materiale se pot vedea zilnic în Zam, la mina din loc. Prețul de la care începe licitația este de lei 1,200.000 cerându-se licitanților să prezinte recepisa de consemnarea sumei de Lei 120,000 drept garanție de 10%. Orice informațiuni se pot lua la Administrația Financiară din Deva în zile lucrătoare de la orele 8 până la 14, unde se află depus inventarul cu descrierea în amănunt a materialelor în chestiune. Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiile legii comptabilității publice și cu îndeplinirea formalităților prescrise prin articolele 72-83 din citata lege.

No. 10157 din 10 Februarie 1923.

Administrația Financiară a jud. Hunedoara.

36 1-1

Dr. Veľian, m. p.

**KELME-MŰFESTŐ- ÉS
VEGYTISZTÍTÓ**

CHEMIAI-INTÉZET

202 25 26

DEVA, STR. GRIVIȚEI
(BOLGÁR UTCA)
a régi gőzmalomban.

Gyászruhák
24 óra alatt
feketére festetnek.

GYŰJTŐHELYEK:

Dobra
Plactér: Popovics-
féle kalapüzletben.

Deva
Strada Regele
Ferdinand No. 12
Walter-féle fodrász-üzletben.

Mindennemű
szövet, selyem,
vagy bármilyen
kelmének a leg-
tökéletesebb
kémiail festését
és tisztítását
felelősség mellett
vállalom.

Vajdahunyad
Cseh József-
féle írtiszabó-üzletben.

LIDOLT FERENC.**Eladó****egy 4 HP fekvő hengerű benzínmotor**

(amerikai gyártmány) Bosch forgómágnessel, golyós csapágyon forgó körfűrészrel felszerelve, kifogástalan állapotban. Ára 32 000 Lei. Megtekinthető Szemenyei István műlakatosnál, Déván.

31 2

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Déván, Str. G. Avarescu (Laktanya-u.) 8. sz. alatt

szobafestő- és mázolóműhelyt

nyitottam — Elválllok legújabb bécsi idényminták szerint szobafestéseket a legrövidebb idő alatt és legjutányosabb árak mellett úgy helyben, mint vidéken.

Ugyanitt egy jó fiu tanulónak felvétetik.

LÖBL MANÓ szobafestő és mázoló DÉVA.

37 1 3

Van szerencsém a n. közönségnek szives tudomására hozni, hogy

STR. PRINCIPELE CAROL
(HUNYADI-UT) 7. SZAM ALATT
(SZOBOSZLAY-FÉLE HÁZ)

MECHANIKUS MŰHELYT

nyitottam.

27 2 3

Válllok e szakmába vágó mindennemű munkákat, u. m.:
varrógép-, irógép-, korekpar-,
fegyver- és villanszereléseket.

Minden törekvésem arra irányul, hogy a t. közönséget lelkiismeretes és pontos munkámról meggyőzzem.

Kérve szives pártfogásukat, maradtam
teljes tiszfelettel

FINNA JÓZSEF, MECHANIKUS.**Szenzációs új találmány!**

Ezen találmány felszerelése után garantálok cca 40-50% tűzifamegtakarítást, ezen kívül emeli a szoba vagy konyha melegét felével, miáltal évente sok ezer lei megtakarítható. Melegen ajánlható minden háztartásban, vevő maga szerelheti fel magának a használatban levő füstösövekre. 18 4 5 1 drb ára 100 lei
Rapható a feltaláló: Mallász Alfrédnél, Déva.

„Kelet”
hirdetés Arad.

Jól bevezetett essencia-gyár

KERES helyi ügynököket.

Cim: Kelet hírlapiroda, Arad.

39 1 1

Eladó egy forgalmas utcában 3 szoba, konyha és mellékhelyiségek-ből álló — rövid idő alatt beköltözhető — **ház.**

Cim a kiadóban.

21 4

Subprefectura județului Hunedoara.

No. 995/1923.

Publicațiune.

Ministerul de Interne, Direcțiunea Administrației județene cu ordinul No. 77292 din 13 Octomvrie a aprobat bugetul fondului pentru procurarea și întreținerea mijloacelor de transport a funcționarilor județeni pe exercițiul 1922/1923.

În bugetul amintit este provăzută cumpărarea pentru Județ a unui automobil până la suma de 300.000 Lei.

Pentru procurarea acestui automobil, publicăm licitație cu oferte închise, care se va ține la **20 Martie 1923 oara 10 a. m.** în localul Subprefecturii Deva.

Invităm pe toți aceia, cari doresc a lua parte la licitația aceasta să-și înainteze Subprefecturii județului Hunedoara ofertele întocmite conform prevederilor legii contabilității publice art. 72-85 și a condițiilor de mai jos până la oara 10 a zilei fixate.

Deasupra adresei pe plicul închis și sigilat a ofertei se va scrie „Oferta pentru automobilul județean”.

Oferte întârziate sau date prin telegrama cât și ofertele cari vor cuprinde condițiuni nu se vor lua în considerare.

Garanța de 5% se va depune la careva adm. financiară și recepisa se va adnexa ofertei.

Ofertele se vor redacta în limba română și rămân valabile 90 zile.

Ofertele înaintate obliga oferentul numai decât, iar Județul numai după aprobarea Ministerului și după prevederea și preluarea automobilului probat și aflat corespunzător prin experții designați de Județ.

Deva, la 5 Februarie 1923.

34 1-1

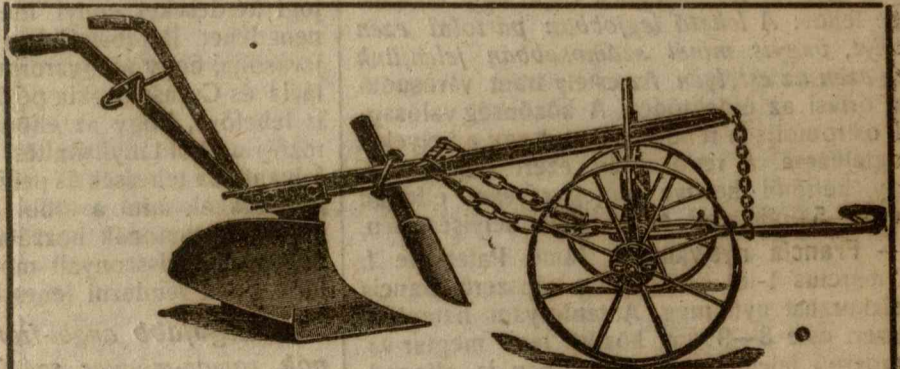
Subprefectul jud. Hunedoara.

**HEGEDŰK
HEGEDŰHUROK
és
ALKATRÉSZER**

ZENEMŰ-
UJDONSÁGOK

állandóan
kaphatók
és
megrendelhetők

V. LAUFER
könyv- és
zeneműkereskedésében
DÉVA.

Ajánlunk könnyű, biztos járasu, tartós **acélekét** melynek az összes kovacsolt alkatrészei a legjobb minőségű acélből készülnek, továbbá acélboronákat, különféle gazdasági gépeket és kerti eszközöket.

35 1-2

BALOG GYULA UTÓDAI vas- és fűszerkereskedése DÉVA.